

1. Les eleccions com a punt de partida.— Les eleccions del 15 de juny donaren un triomf esclatant als partits que es reclamaven de la classe treballadora i del socialisme, els quals recolliren més del 50% dels vots de Catalunya. La regla de Hondt minimitzà aquests resultats, però, malgrat tot socialistes i comunistes sumaren sumaren 23 diputats de un total de 48 i els senadors de l'Entesa dels Catalans abonada també per socialistes i comunistes, guanyaren arreu de Catalunya.

En canvi les diverses candidatures burgeses obtingueren uns resultats molt migrants que obligaren a un replantejament de les seves estratègies a fons. La UCD, el partit del senyor Suarez, obtenia només 9 diputats, amb la qual cosa la política governamental es trobava sense corretje de transmissió a Catalunya. Però es trobava també sense cap força burgesa hegemònica amb la qual pactar, ja que l'alternativa nacionalista burgesa del Pacte Democràtic aconseguia només 11 diputats, amb la qual cosa l'estratègia de "pal de paller" preconitzada per Jordi Pujol es trobava impossibilitada d'anar endavant. Les altres alternatives burgeses o petit burgeses no podien aspirar a cap paper important.

L'únic "pal de paller" possible, al voltant del qual es pogues aglutinar la gran majoria de la població de Catalunya el constituïent la unitat dels socialistes i comunistes. Ells eren la única alternativa de govern a Catalunya, perquè recolliren el vot majoritari per la democràcia, les llibertats nacionals i les reivindicacions obreres i populars, la desconfiança de la majoria del poble de Catalunya envers les diferents opcions burgeses.

2. La reacció del moviment.— Els treballadors i treballadores de Catalunya comprengueren d'inmediat que havien guanyat les eleccions, que la dictadura era liquidada i que era l'hora d'exigir les reivindicacions polítiques i socials per les quals havien estat lluitant. Els resultats electorals es convertiren en un estimul per a l'organització i la mobilització.

Els partits obrers ja conseguiren un reforçament important durant tot el procés electoral. Els sindicats entraren en un "boom" d'afiliació, milers i milers de treballadors entraren als sindicats, sobretot després de les eleccions; es començaren a pagar temps als primers consells de delegats o comités d'empresa. Les grans fàbriques entraren al davant d'aquest procés. Els treballadors i les treballadores es preparaven per a exigir les seves reivindicacions, per a no pagar el preu de la crisi. La lluita reivindicativa no es congelava com sempre s'havia parat durant el període electoral— encara que no prengues el parer o una mobilització general.

L'ofensiva contra els ajuntaments franquistes començà d'inmediat. Es demanà primer la dimissió de nombrosos botlles i regidors, després es generalitzaren les comissions de control. I les reivindicacions populars sobre la vivenda, l'ensenyament, la sanitat, espais verds, etc. cobraren un nou impuls.

Però la reivindicació al voltant de la qual el poble de Catalunya tenia una sensibilitat més accentuada, una exigència més immediata i una disponibilitat més gran de mobilització era la consecució d'una

autonomia i d'un autogovern immediats. Totes les mirades convergien cap el socialistes de Catalunya, els guanyadors de les eleccions, als quals corresponia la iniciativa. Aquests proposaren la via de les negociacions i el 21 de Juny, Reventós s'entrevistà amb el rei i el Sr. Suarez. Malgrat la timidesa i l'afany de responsabilitat de socialistes i comunistes, que en cap moment cridaren a la mobilització per a recolzar les negociacions, el govern Suarez tenia raons per estar preocupat.

Y el balance de los que creian que no

3. La maniobra Suarez - Tarradellas. - Després de les eleccions el govern Suarez era conscient que el poble de Catalunya no acceptaria el seu projecte de Consell General i que calia fer concessions. Però considerava perillós el protagonisme de Socialistes i comunistes dins les negociacions; per dues raons: per la pressió popular que robien aquests dos partits, que malgrat el desitg de les seves direccions de fer una política responsable, dificultava el retallar suficientment l'autonomia provisional; d'altra banda, el protagonisme en les negociacions afegit als resultats electorals implicaven que el govern estatut català provisional que es formés, fos de majoria socialista i comunista, la qual cosa el govern Suarez no estava disposat a acceptar.

El viatge de Tarradellas a Madrid el 28 de Juny significà l'inici d'una important maniobra política, amb variis objectius combinats. En primer lloc desplaçar el protagonisme de la negociació dels parlamentaris -principalment dels socialistes- cap en Tarradellas i, que aquests acceptés una generalitat purament administrativa (acords entre Tarradellas - Sanchez teran anunciats el 3 de Setembre). En segon lloc, utilitzar el protagonisme de Tarradellas per tal de recórrer fortament la presència de comunistes i socialistes del Consell Executiu i convertir aquest en instrument de la política pactada entre Suarez i Tarradellas. L'imatge catalana de la UCV, intentada a rel de l'operació Tarradellas, hauria de permetre el seu posterior reforçament, a base d'altres grups burgesos catalans.

Val a dir que socialistes i comunistes no han denunciat mai la connivència entre Tarradellas i Suarez i que s'han mantingut sempre dins de la norma de la diplomàcia secreta sense informar al poble ni cridant-lo a l'acció.

4. - 11 de Setembre el poble surt al carrer. - Un milió i mitg de persones acudiren a la manifestació de Barcelona, la més gran que es recorda a tot l'Estat espanyol. Els partits majoritaris demanaren el recolzament a les negociacions, però el poble va expressar-se de manera diferent i molt clara: ara en primer lloc, una manifestació contra Suarez i els tebellaments que imposava a l'autonomia i a l'autogovern. Era una demostració de força dels partits obrers (i en primer lloc del PSUC) que constituïen la força més nombrosa de la manifestació. Però era també l'inici d'una ruptura de masses envers Tarradellas: molt poques fotografies del "President", molt poques referències, els primers atacs encara que minoritaris, el seu discurs que passà sense pena ni gloria, els crits de "volem l'Estatut" exigint una cosa diferent d'allò que havia negociat Tarradellas, etc, etc. aquest inici de ruptura amb Tarradellas es pogué tornar a constatar pocs dies després a la festa de "Treball". Per últim, ara una manifestació on els treballadors i treballadores, acudiren amb les seves reivindicacions socials: empreses, barris, joves, dones, ...; la Generalitat que el poble volia no era una paraula buida, sinó quelcom capaç de donar satisfacció a les seves reivindicacions.

Socialistes i comunistes no aprofitaren en absolut aquesta gogentina manifestació per pendre la iniciativa de les mans del govern i d'en Tarradellas, es limitaren a negociar directament amb el govern, introduir lleugeres modificacions al projecte existent i a acceptar la Generalitat que el govern ha concedit.

explicar ↓

5. Una Generalitat per decret-llei.— La Generalitat concedida pel consell de ministres del 29 de Setembre no respon en absolut a les exigències dels treballadors i tot el poble de Catalunya expressades tant a les passades eleccions com a la gran manifestació de l'onze de Setembre. Perquè nega a Catalunya el dret a la seva autodeterminació, a decidir lliurement i sobiranament quines relacions vol mantenir amb la resta de pobles de l'Estat, a elaborar un estatut sense que els seus límits hagin d'ésser prefigurats o retallats per les Corts de Madrid i a disposar d'un autèntic autogovern emanat de la voluntat sobrana del poble de Catalunya. La Generalitat del decret-llei no correspon tampoc a l'Estatut d'Autonomia que era el mínim que reclamaven la gran majoria de forces de Catalunya, en particular les guanyadores a les eleccions. Es tracta d'una simple descentralització administrativa, la qual recollirà una sèrie d'activitats de les Diputacions i de l'administració de l'Estat; quan tots els serveis hagin estat traspassats —i no serà pas una cosa autònica— serà poca cosa més que una mancomunitat de diputacions. Una descentralització administrativa que, a més a més, dependrà enterament del govern de Madrid, el qual pot annular els seus actes i, inclús, dissoldre aquesta generalitat.

Es una Generalitat de caire presidencialista, on Tarradellas nomenat pel Govern és la màxima autoritat, sense està sotmès ni tan sols al control pseudo-parlamentari que reclamaven socialistes i comunistes, ja que l'Assemblea de parlamentaris (que no s'ementa el decret-llei) es veu limitada a ratificar els consellers nomenats per Tarradellas i a ser consultada de tant en tant. Dins del Consell Executiu d'aquesta Generalitat i seran presents socialistes i comunistes, però en una proporció inferior als resultats electorals del 15 de Juny, i sotmesos als poders personals de Tarradellas i a la intervenció del govern de Madrid.

explicar →

En definitiva, una Generalitat provisional que no significa en absolut les llibertats nacionals de Catalunya, que no podrà afrontar les reivindicacions socials i econòmiques que exigeixen els treballadors i el poble de Catalunya, que intenta erroncar el protagonisme dels petits obrers que attingueren la majoria de vots a les passades eleccions.

explicar ↓

6. La política de Suarez a Catalunya.— El govern Suarez està confrontat a dos problemes fonamentals: la crisi econòmica i la consolidació d'un Estat fort. La debilitat del capitalisme espanyol i la crisi mundial determinen que la política econòmica del govern vagi encaminada a fer pagar la crisi als treballadors: augment de salaris inferior a la inflació, augment de l'atur, limitació de les inversions de utilitat social en matèria de vivenda, sanitat, etc.; en aquests punts les concessions que el govern està disposat a fer als treballadors treballadors són limitadíssimes. Per guanyar-se la confiança de les masses li queden només les concessions polítiques, pendre certes iniciatives en la democratització del règim, però aquestes es veuen limitades pel seu temor que el moviment de masses les utilitzi per enfortir-se, per

guanyar moral i passar al combat per les seves reivindicacions econòmiques i socials.

Per impedir que aquesta mobilització vagi massa lluny el govern busca la col·laboració dels partits obrers majoritaris, als quals demana que subjectin el moviment a canvi de les limitades concessions polítiques que pot fer.

El restabliment d'una Generalitat administrativa es una d'aquestes concessions polítiques limitades, al que es demana a canvi als partits obrers, es, en primer lloc, que l'acceptin, i, en segon lloc, que facin servir la seva presència minoritaria al Consell Executiu per a limitar les seves reivindicacions econòmiques i socials. En una Generalitat sense poder, sotmesa a Suarez i presidida per Tarradellas, el paper dels comunistes o dels socialistes que sigui Conseller de Treball serà predicar moderació als treballadors i treballadores.

→ explicar

Perquè va perdre les eleccions, Suarez ha d'acceptar a Catalunya un govern de concentració que rebutja encara a nivell d'Estat on assaja de mantenir el govern UCD pactant el seu programa amb els partits obrers. Però el Consell Executiu que formaria Tarradellas, malgrat la presència de comunistes i socialistes, no serà ni un autèntic govern -perquè no té poder- ni servirà als treballadors -perquè els consellers obrers només podran fer la política del capital- Suarez assaja ara a Catalunya una solució, que, possiblement hagi d'aplicar com a tot l'Estat.

Però Suarez segueix jugant les seves cartes a Catalunya. Assegurat Tarradellas damunt del silló presidencial, conseguida precàriament una imatge autonomista, l'objectiu fonamental ^{ava} és remodelar la UCD, acullir dins seu les formacions burgeses arreconades el 15 de Juny, i fer-ne un partit, un sol partit del gran capital perquè Tarradellas li pugui confiar el govern de la Generalitat. És en aquest sentit que va dirigida la política d'absorció del Centre Català, part de l'Unió Democristiana Cristiana, Lliga Lliberal, etc.

7. Les altres opcions burgeses. Deixant a part la UCD, l'única opció burgesa important després de les eleccions era la coalició del Poble Democràtic. Però la derrota electoral l'han fet entrar en crisi i el PSC (R) se n'ha separat ja i sembla dividit entre una opció que busca la fusió amb el PSC i una altra que vol ressuscitar un Front d'Esquerres amb l'Esquerra Republicana de Catalunya i el Front Nacional de Catalunya, opció petit-burgesa que intentarà buccar un espai i la protecció de Tarradellas i el catalanisme anticomunista (facilitat per les claudicacions del PSC, PSOE i PSUC).

La polarització de les forces polítiques, reflecte d'una altra social, ha fet fracassar l'estratègia del "pal de paller" i ara EDC-CDC han de buscar noves vies. Dues opcions es presenten. D'una banda el recolzament a Suarez que ha fet ja ofertes de ministeris concrets, però per aquesta via CDC arriba de cremés com a partit nacionalista (amb la corresponent crisi interna) i com a solució burgesa de recanvi. Per altra banda el manteniment de CDC com a opció política nacionalista burgesa independent que es presenta com alternativa a mitjà termini, abocada inclús a certs compromisos amb socialistes i comunistes (als que el PSUC es mostra particularment ben disposat de cara a les municipals), opció que plantejaria problemes als sectors de l'alta i mitjana burgesia que recolzen a Pujol i Erias Fargas i que podria provocar una crisi entre EDC i CDC. De totes maneres el que es demostra és

este explica que la Generalitat no podrà ser

la impossibilitat del nacionalisme burguès per a constituir-se en eix de la política catalana i necessitat de moure's en el curt termini que li doni la UCB per una banda i socialistes i comunistes de l'altra.

En quant a l'extrema dreta representada per AP, impossibilitat de jugar cap paper polític important de moment i tendència a presentar-se més com a partit conservador que com a partit franquista. De totes maneres les seves cartes polítiques no han estat mai dins el joc parlamentari, sinó en la potenciació i capitalització d'una estratègia de tensió que ha pres nova volada després de les eleccions i en aconseguir la intervenció de les Forces Armades per camí dels mecanismes democràtics.

2. La responsabilitat dels Socialistes de Catalunya. - L'èxit electoral dels Socialistes de Catalunya empeny cap a la fusió definitiva de PSC i PSOE degut a l'estratègia electoralista dels dos partits socialistes. És evident que existeixen diferències entre la política d'alternatives que juga el PSOE a nivell d'Estat i la política d'unitat nacional practicada pel PSC, és clar també que el PSOE es podia veure temptat a capitalitzar la seva força estatal, la major cohesió i el seu control sobre UGT. Però el PSC és qui apareix com a guanyador de les eleccions i qui recull una base nacionalista a la qual no ha arribat mai el PSOE. Una ruptura de la coalició seria nefasta per als dos partits, però la coalició actual o el futur partit unificat es veu obligat a moure's dins un mar de contradiccions. Els resultats electorals situaven als Socialistes de Catalunya - junt amb comunistes - en condicions d'exigir un Consell Executiu format exclusivament per ells. En lloc d'això els socialistes i particularment el PSC, s'han convertit en els principals responsables de les negociacions per a obtenir la Generalitat - molt més limitada que no és la que havien promès -, han hagut de sofrir les maniobres d'en Tarradellas - quan ells s'havien distingit en el seu recolzament -, i ara es veuren obligats a prendre importants responsabilitats dins d'una Generalitat sense poder i essent minoria dins el Consell Executiu. La missió que els hi serà encarregada dins d'aquesta Generalitat és la de frenar el moviment de masses sense poder quasi res a canvi. I per afrontar aquesta situació es troben amb dos partits massius però molt poc estructurats, embrancats en un procés de fusió que presentarà encara dificultats (una ala nacionalista radical dins el PSC, sectors del PSOE crítiques per les concessions a Tarradellas, etc). Per altra banda el control burocràtic sobre el aparell de la UGT és dèbil; l'integració de la part de USO influenciada per el PSC dins de la UGT s'ha hagut de fer per mètodes escissionistes; la UGT ha crescut espectacularment però no és capaç encara d'un funcionament sindical a bon ritme, escassegen els quadres, sobretot els de fidelitat probada al PSOE o al PSC. En aquestes condicions no es agosserat afirmar que serà molt difícil per acceptar per la UGT i el moviment obrer la política dels Socialistes de Catalunya dins la Generalitat i que serà molt difícil que no esclatin les contradiccions dins d'aquests mateixos. Els Socialistes de Catalunya, guanyadors de les eleccions, començaran a sentir ben aviat el desgast per la seva col·laboració en una Generalitat desnaturalitzada i controlada per la dreta, la política de Felipe Gonzalez a nivell estatal consisteix en rebutjar de moment un govern de concentració fins que no hi pugui ser majoria i no hagi preparat l'estructura del partit i de la UGT. Els Socialistes de Catalunya per la seva política d'unitat nacional i pels resultats electorals han d'afrontar d'

[4] La neg. burguesa?

10.- LA CRISI D'UNA CERTA ESQUERRA

Els partits situats a l'esquerra del PSUC obtingueren una petita proporció de vots a les passades eleccions, a excepció de la candidatura petit-burguesa d'Esquerra de Catalunya impulsada per el PTE i capitalitzada per Horibert Barrera i l'ANC. Però actualment es pot parlar de crisi d'orientació política dins bona part d'aquests grups i d'aparició de nous corrents.

Durant molts anys variis grups polítics, com PT-DNT-MCC, han basat bona part de la seva actuació política en quatre elements que avui són en crisi a diferents nivells: a) l'alternativa de govern provisional democràtic a la caiguda de la dictadura, les úniques concrecions del qual són actualment el Consell Executiu d'unitat catalana o el govern de concentració que proposa Carrillo, que apareixen clarament, per aquestes mateixes grups, com alternatives reformistes; b) la política d'aliances amb forces burgeses al voltant de l'Assemblea de Catalunya, organisme que ha seguit incapaç de la política de negociacions i claudicacions davant del govern Suárez i que avui esporta el certificat de defunció que li han preparat els partits parlamentaris; c) la solució del problema nacional a través del "restabliment provisional dels principis i institucions de l'Estatut de 1932"; actualment Suárez ha "restablert" la Generalitat i el Consell Executiu i continuar amb la vella fórmula aclara que si es vol el Parlament per acceptar l'Estatut, que faci a Madrid o es vol elaborar sobiranament el propi Estatut sense acceptar limitacions ni retallaments; d) el recolzament de Terradellas com a president de la Generalitat i aprovit per davant dels partits polítics quan actualment s'ha revoltat l'homo de Suárez a Catalunya.

La reorientació d'aquests grups no serà pas fàcil, ni està assegurat que serveixi per avançar el moviment en la seva unitat i la seva consciència. Certs perills sectaris s'apuntan: jacobinisme de sindicats o xarxa d'altres organitzacions de masses lligats al propi partit, incomprensió de la unitat d'acció entre tots els partits obrers, etc...

D'altra banda cal remarcar la crisi del consplisme, representat sobretot per DIC, com a tentativa de prescindir dels sindicats en la organització estable d'una franja important de la classe obrera i voler substituir-los per consells obrers. El creixement imparable dels sindicats després de les eleccions han transformat en absurda aquesta orientació.

Per últim cal comentar el desenvolupament d'un corrent independentista alimentat d'una banda per la falta d'operativitat de la reivindicació de la consigna de l'Estatut de 1932 com a via per a recobrar la sobirania nacional i, d'altra banda, per les claudicacions dels partits obrers majoritaris quant a les llibertats nacionals. És un corrent que afecta principalment a sectors joves, amb quasi nul·la influència dins del moviment obrer, però significatiu dels perills de separació entre aquest i el moviment nacional radical.

→ política de aliances (neg. burguesa)

11.- EL MOVIMENT OBRER TRUCA A LA DERTA

A desgrat dels plans de Suárez i de la voluntat col·laboradora dels partits obrers majoritaris, l'element clau en l'evolució de la situació és el moviment obrer i popular.

Els grans trets que cal remarcar d'aquest moviment són la voluntat de conquerir les llibertats democràtiques plenes, de satisfer les seves reivindicacions econòmiques i socials sense acceptar pagar el preu de la crisi i la defensa ampliament assumida de les llibertats nacionals catalanes que històricament s'han identificat amb la consecució de l'Estatut d'au-

Jabo

155572
vehi cura col. claus

desnaturalización política de aliauras

tonomia, el moviment ha vist aquesta reivindicació plenament lligada a les dues primeres, a la llibertat i a les reivindicacions socials, i es precisament en funció d'elles que sentirà les limitacions de la Generalitat actual i tendirà a sobrepassar-lo.

Els treballadors i les treballadores van votar massivament pels socialistes i els comunistes, però no han esperat mai que les seves reivindicacions fossin el fruit automàtic dels resultats electorals. Ben al contrari, ni abans, ni durant, ni després del procés electoral han deixat de lluitar per elles. Després de les eleccions les mobilitzacions han afectat sectors molt diversos i temes molt diferenciats, demostrant una gran sensibilitat per un ampli ventall de reivindicacions. Lluites reivindicatives a l'hosteleria, contra els expedients de crisi, per l'amnistia laboral... Per el control dels ajuntaments franquistes i les reivindicacions als barris. Per la llibertat d'Apala i l'Amnistia Total. L'onzo de setembre. Contra l'intent de violació i la mort d'una treballadora de Sabadell, contra l'atemptat feixista a El Papió,....

Aquesta combativitat ha anat acompanyada d'un creixement de l'organització, especialment dels sindicats, i, més modestament, dels consells de delegats o comitès d'empresa. Les properes eleccions sindicals significaran, sense dubte, un gran salt endavant en aquest procés d'organització.

L'altra banda les primeres actuacions del govern Suárez ensenyen ràpidament als treballadors els límits de l'Estat fort que aquest vol construir, la varietat de debats i la seva publicitat faciliten un ràpid aprenentatge polític.

En aquestes condicions no es gens probable que els treballadors acceptin passivament els plans econòmics de Suárez o els seus retallaments a les llibertats polítiques i nacionals, per més que els partits obrers majoritaris arribin a un programa pactat amb el govern o, inclús, participin en governs de concentració. La perspectiva és ben de la contrària: pressió dins dels sindicats i organitzacions de masses perquè aquestes defensen les reivindicacions populars, desbordaments per l'acció de les direccions burocràtiques, formació de corrents crítiques dins d'aquestes organitzacions i, inclús, dins dels propis partits majoritaris.

Els treballadors faran també ràpidament l'experiència de la Generalitat que ha concedit Suárez. Després de tant de temps de reivindicar-la crearem necessàriament il·lusions en quant a les seves capacitats per a resoldre la gran quantitat de problemes pendents. El fet que l'opinió dels partits obrers majoritaris i que siguin presents dins del Consell Executiu reforçarà aquestes il·lusions. Els treballadors i les treballadores dirigiran les seves il·lusions i les seves mirades cap aquesta Generalitat i, sobretot, cap als consellers obrers. Però volem veure de fer l'experiència d'una Generalitat administrativa, amb atribucions limitadíssimes i controlades per l'opinió, amb uns consellers obrers llicetes de mane per la seva política de col·laboració amb el gran capital. Els marxistes revolucionaris hem de contribuir a que els treballadors facin ràpidament aquesta experiència i trobin una alternativa d'acord amb els seus interessos de classe.

12.- PER UNA ALTERNATIVA DE CLASSE

Després de les eleccions els marxistes revolucionaris hem vingut reclamant que els partits obrers majoritaris, PSC-PSOE-PSUC, arribessin a la mobilització per tal de posar com a mínim un Consell Executiu format per

